

Dato: 21. september 2023

Saksnummer: 2023/12792

Økonomirapport – Langtidsprognose 2025 -2028

Overordnede kommentarer:

I langtidsprognosen er det gjort overordnede vurderinger for å komme fram til beste estimat, blant annet ut fra historisk utvikling i inntekter og kostnader, men også kjente framtidige faktorer som påvirker det økonomiske handlingsrommet. Det ligger inflasjon i 2023 og 2024, men langtidsprognosen budsjetteres i 2024- kroner, dvs. at det ikke legges inflasjon på inntekter og kostnader etter 2024. Dette er i henhold til føringer fra LØP prosjektet.

For Det medisinske fakultet (heretter MED) er det flere områder som vil påvirke det framtidige økonomiske handlingsrommet. Da en rekke faktorer per dags dato er ukjent, har vi i arbeidet med LØP tatt noen forutsetninger ved utarbeidelse av langtidsprognosen.

Forutsetninger, usikkerhet og risiko:

Økte husleiekostnader og ny husleiemodell

Det er knyttet stor usikkerhet til framtidig arealsituasjon på MED og de økonomiske konsekvensene dette vil få for fakultetet. I LØP har vi lagt inn det som vil påvirke langtidsprognosen til og med 2028:

1. Nye arealer Radiumhospitalet (vår 2024)
2. Livsvitenskapsbygget (høst 2026)
3. Samlokalisering av Helsam og fakultetsadministrasjonen (tidligst 2026).

Resterende arealer på nye OUS komme etter 2028 og er dermed ikke tatt høyde for i langtidsprognosen.

I utarbeidelse av husleiekostnader for Radiumhospitalet og Livsvitenskapsbygget forholder vi oss til kvm pris for leie i dagens husleiemodell. Dette selv om signalene har vært at pris per kvm kan bli høyere. Ny husleiemodell er anslått å tidligst gjelde fra 2025. I og med vi ikke vet utfallet av ny husleiemodell har vi tatt høyde for dagens husleiemodell i hele perioden. Langtidsprognosen gjenspeiler derfor ikke evt. økte husleiekostnader som følge av ny husleiemodell. Dette er en faktor som vil påvirke fakultetets framtidige økonomiske handlingsrom, men som vi ikke har tatt høyde for i langtidsprognosen.

Nye studieplasser

I rapporten til Grimstad-utvalget ble det anbefalt at UiO skal få en økning i medisinstudenter på over 200 studenter. I september 2023 ga regjeringen lovnad om 20 nye studieplasser i statsbudsjettet 2024 for desentralisert medisinutdanning ved UiO Campus sør. I langtidsprognosen har vi lagt inn de nye studieplassene som et nullsums spill for å synliggjøre de. Realiteten antar vi å være noe annet da økte studieplasser vil kreve økte kostnader i første omgang av årsverk, men på sikt av f.eks. praksisplasser og arealer. Vi har hatt for liten tid for å lage estimat knyttete til dette og har derfor valgt å legge det inn som et nullsums spill. Langtidsprognosen synliggjør derfor ikke økte kostnader som følge av nye 20 studieplasser.

Videre har vi i prognosen ikke lagt inn økning i studieplasser utover de 20 som er lovet i statsbudsjettet 2024. Årsaken er at vi på dette tidspunktet ikke vet hvor mange vi får og når. Allerede med dagens antall studieplasser er det utfordringer knyttet til kapasitet på lokaler og praksisplasser. Flere studieplasser vil kreve mye arbeid med omorganisering ved MED. Dette krever god og langsiktig

planlegging. Hvordan regjeringen velger å tildele antall studieplasser framover og hvorvidt vi får kompensert fullt ut for dette er en stor risiko for fakultetets framtidige økonomiske handlingsrom. Lantidsprognosen gjenspeiler ikke dette.

NCMM og videre finansiering

NCMM skiller seg noe fra ordinær virksomhet ved UiO ved at senterets grunnfinansiering består av både bevilgningsmidler, midler fra Forskningsrådet og midler fra Helse Sør-Øst. Fram til utløpet av 2025 er senteret finansiert av bevilgningsmidler fra UiO sentralt, samt midler fra Forskningsrådet og Helse Sør-Øst. Etter 2025 stiller ikke Forskningsrådet med finansiering. Videre er det uklart om Helse Sør-Øst vil stille med videre finansiering. Fremtidig finansiering av senteret er i prosess under ledelse av Rektor. I langtidsprognosen har vi lagt til grunn at NCMM videreføres. Beste estimat, øvre og nedre utfallsområde reflekterer tre mulige scenarier for videreføring og finansiering.

Budsjetttildelingsmodell

Dagens budsjetttildelingsmodell ligger til grunn i utarbeidelse av langtidsprognosen. I lys av at Kunnskapsdepartementet har meldt om at det vil komme en ny budsjetttildelingsmodell skal UiO utarbeide ny budsjetttildelingsmodell. MED sin modell bygger på samme prinsipp og oppbygging som UiO og det vil dermed være naturlig å se om modellen til MED skal endres. Det ligger en usikkerhet til hvordan den nye budsjetttildelingsmodellen vil påvirke tildelingen til MED. Denne usikkerheten er det ikke tatt høyde for i langtidsprognosen.

Nettobidraget

En av de største usikkerheter anser vi er knyttet til hvorvidt vi fortsetter å klare å holde oppe den gode aktiviteten på eksternt finansierte prosjekter og våre nettobidrag. Det høye nettobidraget påvirker utviklingen på økonomien til fakultet i en positiv retning og er i stor grad med på å forbedre det økonomiske handlingsrommet. MED er fortsatt avhengig av et godt tilfang av nye eksternt finansierte prosjekter for at fakultet skal kunne opprettholde handlingsrommet.

Langtidsprognose 2025 til 2028 – beste estimat

Gruppering	2018	2019	Historikk			Prognose					
			2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Sum inntekter	- 827 393	- 808 205	- 823 934	- 868 946	- 857 543	- 879 930	- 929 592	- 936 404	- 939 642	- 944 488	- 945 282
Sum lønnskostnader	646 540	663 750	688 156	705 550	707 646	740 879	784 285	779 544	786 467	786 802	788 875
Sum driftskostnader	211 745	210 387	195 086	208 695	222 185	229 348	238 231	243 002	239 989	245 671	245 671
Sum investeringer	54 973	60 084	34 273	47 319	29 748	58 633	47 949	42 949	47 958	41 998	43 449
SUM før nettobidrag m.m	85 865	126 016	93 582	92 619	102 037	148 929	140 873	129 090	134 771	129 983	132 712
Sum nettobidrag eksterntfinansierte prc	94 402	96 646	88 094	92 382	130 979	120 048	118 469	120 667	121 575	124 101	124 102
Sum prosjektavslutning	- 2 900	- 1 782	- 8 177	- 3 351	504	- 2 789	404	579	656	662	662
Sum overforbruk BOA	-	-	-	5 408	4 430	596	2 373	2 441	2 472	2 558	2 558
SUM nettobidrag m.m	- 97 301	- 98 428	- 96 270	- 90 325	- 135 912	- 122 241	- 121 246	- 123 688	- 124 703	- 127 322	- 127 322
SUM isolert resultat	- 11 436	27 589	- 2 688	2 294	33 876	26 688	19 627	5 403	10 069	2 661	5 390
17010 Overført fra i fjor	- 103 038	- 114 475	- 86 886	- 89 521	- 88 656	- 120 648	- 93 960	- 74 333	- 68 930	- 58 861	- 56 200
SUM akkumulert resultat	- 114 475	- 86 886	- 89 574	- 87 227	- 122 532	- 93 960	- 74 333	- 68 930	- 58 861	- 56 200	- 50 810

MED har de senere årene hatt et relativt stabilt utvikling i mindreforbruket. I 2022 fikk vi en topp i mindreforbruket på 120 mill. kroner. Årsaken var betydelig lavere investeringer enn året før og betydelig høyere nettobidrag fra eksternt finansierte virksomhet enn budsjettet. MED sitt akkumulerte resultat har i stor grad vært bundet opp i reelle forpliktelser og øremerkinger. I 2022 utgjorde de øremerkede midlene (eksternt og sentralt øremerket) 60,8 mill. kroner av det akkumulerte mindreforbruket. Vi har de senere årene ikke klart å opprettholde et aktivitetsnivå som gjør oss i stand til å bruke overføringen av øremerkede midler og samtidig tilførsel av nye. Planlegging knyttet til investeringer har også påvirket mindreforbruket vårt og ført til etterslep.

I beste estimat har vi lagt til grunn en jevn nedgang i utviklingen av mindreforbruket hvor vi i 2028 havner på 50 mill. kroner fra 93 mill. kroner i 2023.

Utvikling inntekter:

Beste estimat for utvikling av inntekter tar utgangspunkt i bevilgningsinntekt for 2024, regnskapshistorisk utvikling, samt kjente faktorer som vil påvirke framtidige inntektene.

Nye studieplasser

Vi har lagt inn inntekter til 20 nye studieplasser fra høst 2024 (10 stykk) med gradvis tilførsel per år, samt økning i studiepoeng som følge av dette. Vi har ikke lagt inn annen inntekt som følge av nye 20 studieplasser da vi på dette tidspunktet ikke vet hvilken finansiering som følger de nye plassene. Videre har vi lagt inn inntekter til de 20 nye studieplassene vi fikk i forbindelse med korona i 2020, samt økning i studiepoeng. Etter vår 2026 forventer vi å ha fått alle inntektene knyttet til disse studieplassene

NCMM

For beste estimat har vi lagt til grunn at UiO viderefører dagens nivå på øremerket bevilgning til NCMM. Siden 2016 har Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Kjemisk institutt samfinansiert to forskningsgrupper ved NCMM. Denne finansieringen er allerede trappet ned, og opphører helt fra 2026. Videre legger vi også til grunn at den årlige tildelingen fra Forskningsrådet og Helse Sør-Øst bortfaller fra 2025. Bortfallet synliggjøres ikke under bevilgningsøkonomien da den ligger under den eksternt finansierte virksomheten, men påvirker mer- og mindreforbruket på bevilgningen.

Veksthuset, SustainIT og HELP

Fakultetets nye sentre ble opprettet i 2022 og i de opprinnelige budsjettene som ble lagt fram for fakultetsstyret hadde de finansiering ut 2027. Videre finansiering av sentrene er ikke besluttet på dette tidspunktet, men i beste estimat har vi lagt til grunn at sentrene videreføres med dagens finansiering og at aktiviteten følger finansieringen.

Utvikling lønnskostnader:

I prognosen ligger netto årsverk relativt stabil med noen interne justeringer på instituttene. Netto endring fra 2024 til 2028 er nedgang fra 816 til 811 årsverk. I hovedsak skyldes nedgangen styrt nedgang hos Helsam som rapporterer om merforbruk i T2 og langtidsprognosen. Et av tiltakene er å justere ned årsverk.

Utvikling driftskostnader og investeringer:

Beste estimat for driftskostnadene tar utgangspunkt i dagens aktivitet og planlagt utvikling i årsverk. Isolert sett er det lagt inn en liten økning i driftskostnader. Det er også lagt inn økning på investeringskostnader. Dette er etter at fakultetet har justert ned instituttene prognose på driftskostnadene og investeringskostnadene med henholdsvis 20 mill. kroner i 2024 og 10 mill. kroner per år fra og med 2025. Korrigeringen er lagt til driftskostnadene. Dette er basert på regnskapshistorisk utvikling. Vi ser av erfaring at de investeringene vi planlegger ikke alltid gjennomføres ihht plan og av vi som nevnt innledningsvis ofte ikke får like høyt aktivitetsnivå på øremerkede midler som planlagt. Justert drifts- og investeringskostnadene følger trenden i utvikling vi har sett fra 2018.

NCMM

I beste estimat reduseres både driftskostnader og investeringer fra og med 2025. Dette er ihht til planlagte reduksjonen i antall forskningsgrupper ved NCMM som direkte påvirker bevilgningsøkonomien.

RETHOS

Det er lagt inn økte driftskostnader knyttet til kjøp av tjeneste for praksis på sykehjem og på legevakt i forbindelse med implementeringen av RETHOS, utplassering i primærhelsetjenesten. I beste estimat har vi tatt høyde for at MED ikke får tildelt midler fra Kunnskapsdepartementet, men må dekke dette innenfor egen ramme. Estimerte kostnader er 5,5 mill. kroner i året.

Husleiekostnader

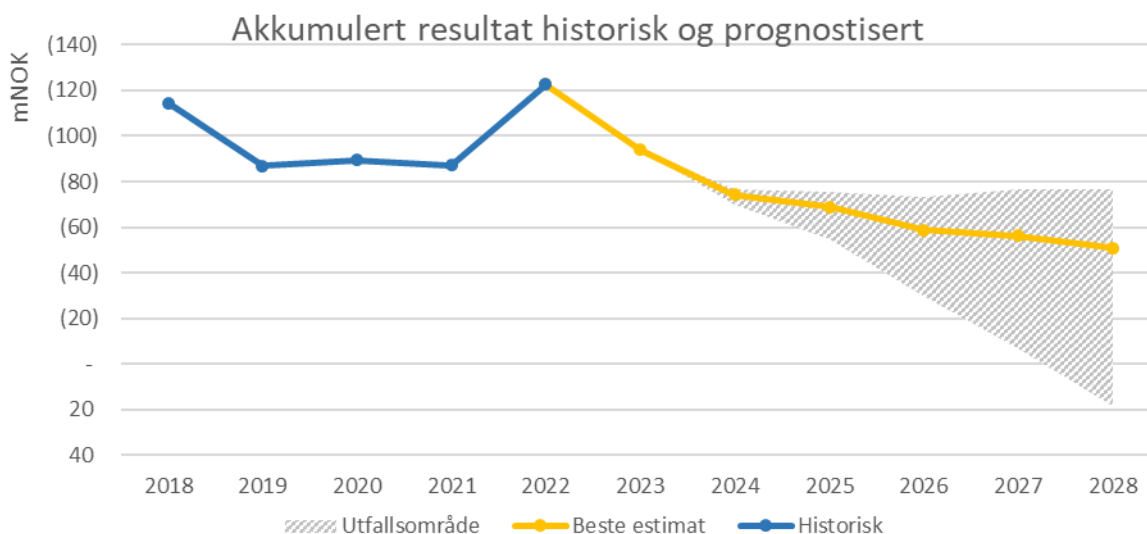
I beste estimat har vi lagt inn økte husleiekostnader som følge av nye arealer på Radiumhospitalet fra og med mai 2024. Her har vi estimert med brutto kvm på 750 og dagens husleiepris per kvm på leide bygg. Videre har vi lagt inn husleiekostnader til Livsvitenskapsbygget fra og med høst 2026. Vi har estimert med 5000 kvm og dagens husleiekostnad per kvm. Radiumhospitalet og Livsvitenskapsbygget vil, basert på vårt estimat, gi en netto økning i husleie over 3 mill. kroner per år (full effekt). I dette estimatet er både antall kvm og kvm pris usikkert. Det er derfor stor usikkerhet knyttet til dette estimatet. Vi har valgt å ikke legge noe inn i øvre og nedre utfallsområde for Radiumhospitalet og Livsvitenskapsbygget da det fortsatt er for mange ukjente faktorer.

Videre ligger det i beste estimat at vi samlokaliserer Helsam og fakultetsadministrasjonen i Kjemibygget først fra 2029. Dette er utenfor langtidsprognosen og det vil derfor ikke få økonomisk effekt på husleiekostnadene i langtidsprognosen. Vi har dog estimert noe midler til oppussing slik at Helsam sine lokasjoner er mulig å fortsatt sitte i fem år til. Arbeidsmiljømessig er ikke dette den beste løsningen, men vi har satt dette inn som beste estimat sett ut ifra det økonomiske kostnadsbilde og de signalene vi har fått fra Eiendomsavdelingen hvor ønske at UiO i større grad skal ta i bruk egne bygg.

Utvikling nettobidrag:

Utviklingen i den eksternt finansierte prosjektporteføljen og samlet nettobidrag anses å være en av de største risikofaktoren for fakultetets økonomi da 43 % av MED sine inntekter kommer fra eksternt finansierte inntekter. MED har de siste to årene hatt et høyt nettobidrag og man har i langtidsprognosen vurdert sannsynligheten for at denne trenden fortsetter. MED fikk et hopp i nettobidraget i 2022 og havnet på 135 mill. kroner. I 2023 er nettobidraget estimert til 122 mill. kroner. I langtidsprognosen er det lagt inn at nettobidraget holder seg relativt stabilt på nivå med 2023, med en liten økning til 127 mill. kroner i 2028. Sett utviklingen i historisk regnskapstall er dette et realistisk anslag, men også et veldig optimistisk.

Kommentar på utfallsområde:

Utfallsrommet representerer yttergrensene for hva fakultetet ser for seg av positive og negative økonomiske utslag fra beste estimat, ved at valgte scenarioer teoretisk sett vil inntreffe samtidig. Vi vurderer sannsynligheten for dette som ikke realistisk. Videre vet vi at det er en del faktorer nevnte innledningsvis som vil påvirke utfallsrommet, men som ikke er tatt med i langtidsprognosen; ny husleiemodell, reelle kostnader til 20 nye studieplasser, ytterligere økning i studieplasser og ny budsjettfordelingsmodell. I utgangspunktet er dette faktorer som vi mener vil føre til at fakultetet får et strammere økonomisk handlingsrom. Vi mener derfor det er større sannsynlighet at vi havner i det nedre utfallsområdet enn det øvre.

Fakultetet planlegger å møte de utfordringer som er beskrevet i det øvre og nedre utfallsområde med korrigerende tiltak. Likevel ser vi at de beskrevne hendelsene vil kunne gi et utfallsområde på omtrent 95 millioner kroner i 2028. I vår simulering er det nedre utfallsområde størst da det er flere faktorer som i framtiden vil øke våre kostnader og forpliktelser. De største risikoene for fakultetet kommer dog i perioden fra og med 2029 som ligger utenfor langtidsprognosen. Fakultetet står foran en stor endring i husleiebelastning i nye OUS. Dette må møtes med tiltak for å kunne håndtere kostnadene. Disse tiltakene er ikke tatt høyde for i langtidsprognosen.

Vurderinger øvre utfallsområde:

Generelle økte inntekter

Økonomiseksjonen har lagt inn at fakultet får økte inntekter utover det som er estimert for i beste estimat. Totalt 15 mill. kr spredt ut. Denne økningen er ikke møtt med kostnader, men kun lagt inn som en inntektsøkning hvor vi ikke får igangsatt aktiviteter.

RETHOS

I øvre utfallsområde legger vi inn at fakultetet får full dekning fra Kunnskapsdepartementet av de nye kostnadene til utplassering i primærhelsetjenesten (RETHOS). Inntektene er beregnet til 5,5 millioner kroner per år fra 2025.

NCMM

For NCMM har vi lagt inn kompensasjon fra UiO eller andre bidragsytere for å dekke bortfall av Forskningsrådets andel av basisbevilgningen. Dette utgjør 13 millioner per år fra 2025 og vil møtes av opprettelse av tre nye forskergrupper med tilhørende kostnader.

Nettobidraget

I øvre utfallsrom har vi lagt inn en økning i nettobidraget. Økningen i nettobidraget er beskjedent da vi mener det beste estimatet er relativt optimistisk. Vi mener det derfor er større sannsynlighet for at vi treffer i nedre utfallsområdet hvis et av utfallsområdene skal treffes.

Vurderinger nedre utfallsområde:

Avdeling for komparativ medisin (dyrestallen)

I nedre utfallsområde er det lagt inn lavere inntekter i Avdeling for komparativ medisin (dyrestallen) enn budsjettet. Enheten sliter med lav etterspørsel. Selv om det er planlagt korrigerende tiltak er det usikkert om inntektene vil bli som ønsket.

SustainIT

For et av sentrene til MED, SustainIT har vi lagt inn bortfall av inntekter knyttet til deres senter for fremragende utdanning, Sustainable Healthcare Education (SHE). Senteret skal evalueres i 2024 og selv om alt tyder på at det vil bli forlenget med fem nye år er det en liten mulighet for at det blir avsluttet.

NCMM

For NCMM er tildelingen av de midlertidige strategimidlene fra UiO tatt ut. Dette utgjør 8,5 millioner kroner per år fra 2025. Reduksjon i inntektene er også møtte med reduserte lønns og driftskostnader.

Nettobidraget

I nedre utfallsområde har vi lagt inn at vi får en reduksjon i nettobidraget som følge av svekket tilfang av eksternt finansierte prosjekter, spesielt fra EU og NFR.

Husleiekostnader

Det som slår mest ut på det nedre utfallsrommet er samlokalisering av Helsam og fakultetsadministrasjonen i Slemdalsveien fra og med 2026. Netto økning i kostnader er estimert til 15. mill. kroner i året. Husleiekostnadene har tatt utgangspunkt i dagens husleiemodell. Denne faktoren er ikke møtt med direkte kostnadsbesparende tiltak i langtidsprognosen. Dette er også årsaken til at det nedre utfallsområdet blir så dypt. Dersom Slemdalsveien blir en realitet, vil fakultetet møte de økte kostnadene med tiltak.